



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Antonini Diana Panormitani, Cler. Reg. & S. Officij  
in Regno Sicil. Consultoris, Practicæ Resolutiones  
Lectissimorum Casuum**

**Diana, Antonino**

**Antverpiæ, 1645**

Ecclesiastici & Clerici.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-41753**

bet omnem iurisdictionem Episcopi Peregrin. Neque potest iudex secularis ab eâ sententiâ appellare, cum reus id non possit. Peregrin. & alij 2. p. 6. tract. 1. ref. 30. & p. 3. tr. 1. ref. 38.

33 Contrauenientes huic Constitutioni Greg. XIV. quamuis ex multorum DD. sententiâ, possint ab Episcopo absolui ab excommunicatione (Barbos. & alij 11.) dicendum est tamen eam esse summo Pontifici reservatam. Filhuc & alij 7. Eandem excommunicationem incurrunt Iudices, & eorum ministri reos in Ecclesiâ occidentes. Nauar. & alij 2. part. 1. tract. 1. ref. 41. & p. 6. tract. 1. ref. 34. & 35.

34 Bannitus etiam capitaliter, modo non ob delictum exceptum in Bullâ, gaudet immunitate. Sanch. & alij 11. Quod si idem steterit in Ecclesiâ sue patriæ, per hoc non fregit exilium: quia esse in loco exempto, vel extra territorium, equiparantur. De Marinis. part. 6. tr. 1. ref. 21. & p. 4. tr. 1. ref. 91.

### *Ecclesiastici & Clerici.*

1 **P**riuilegium quo Clerici eximuntur à legibus, & iurisdictione Principum secularium, fuit à iure diuino immediate



mediatè concessum, & à iure Canonico postea stabilitum, cui etiam accessit ius ciuile (Suarez, & alij 31.) *p. 1. tr. 2. res. 1.* Habuerunt tamen illud Clerici ante tempora Constantini, vt patet ex Concilio Carthaginensi III. Bellarm. *ibid. res. 127.* Neque possunt Principes hoc priuilegium reuocare. Imò nec Summus Pontifex potest huic renuntiare: quia ipse non est dominus absolutus honorum & iurium Ecclesiæ, sed solum dispensator. Suarez & alij. Multò minùs Clerici id possunt; quia nullus potest cedere priuilegio toti cõmunitati concessio. Salon & alij 19 *ibid. res. 2. & 3.*

2 Nulla consuetudo, quamuis immemorabilis, potest huic priuilegio derogare. Quia contra Ecclesiasticam libertatem nulla est præscriptio. Suarez & alij 21 *ibid. res. 4. & 5. & p. 4. tr. 1. res. 1. & p. 5. tr. 1. res. 21.* Sunt tamen quædam priuilegia Galliæ, & Hispaniæ Regibus à Pontiff. concessa, per quæ videtur Ecclesiasticæ libertati derogatum. *part. 1. tract. 2. res. 6.*

3 Nouitij Religionum habent priuilegia omnia exemptionis, canonis scilicet, fori, & gabella um. Imò & qui ante annos pubertatis ad religionem admit-

tuatur,



tuntur, (Sanch. & alij.) vel aliquo tempore per modum hospitem sub habitu religioso viuunt ante inchoationem nouitiatus. *p. 1. tract. 2. ref. 38. & part. 6. tract. 8. ref. 7.*

4 Reges & Principes non habent ius conuocandi Episcopos, & eis precipiendi; possunt tamen eos rogare, & vocare vt proceres. Azor. & alij *2. p. 3. tr. 1. ref. 27.* Neque ad Principem & Magistratum laicum pertinet discutere potestatem Nuntij à Pontifice missi. Bonacin. & alij *2. p. 1. tr. 2. ref. 68.*

5 Non decet Regios ministros detinere in Cancellariis Bullas Apostolicas examinandas. Sunt quidem recognoscendæ, & discutiendæ, cum dubitatur de earum subreptione, aut falsitate, sed ab Ecclesiasticis Iudicibus. Filliuc. & alij *7. ibid. ref. 13. & p. 5. tr. 1. ref. 12.*

6 Ad Principes sæculares non spectat curare, vt Episcopi resideant in suis Ecclesiis: ne Ecclesiast. bona dissipent, &c. Quia nullam in Clericos habent potestatem. Azor. & Filliuc. *p. 3. tr. 1. resol. 42.* Vnde etiam si Episcopi non obseruent decreta Concilij Trident. non potest propterea recurri ad Regem, sed ad Archiepiscopum. Ferreira *p. 1. tr. 2. ref. 102.*

Hinc



Hinc compelli non possunt à laico Magistratu ad reparationem Ecclesiarum. Lotther. & Martha. p. 3. tr. 1. ref. 8.

7 Sacularis magistratus non potest cogere Clericos, ut triticum vendant, nisi urgeat fames, aut alia necessitas, & periculum sit in morâ, tunc enim potest iudex laicus frumentum ex horreis Clericorum depromere, & vendere non vi iurisdictionis, sed propter imminens periculum. p. 1. tr. 2. ref. 9.

8 Clerici in sacris, vel Religiosi non possunt per se negotiari; per alios verò id facere non prohibentur. Molina & alij 10. Qui verò tantum habent beneficium, sed non sunt in sacris, si per se negotientur, inclinare videntur DD. quidam, ut non peccent mortaliter. Molina p. 1. tr. 8. ref. 72. & 73.

*Exemptio à gabellis.*

9 **O**Mnes clerici, etiam primæ tōsuræ, gaudēt exemptione gabellarum, iure communi: (Molin. & alij) licet in quibusdam regnis ex consuetudine scitâ & approbatâ, clerici minorum Ordinum non eximantur, nisi actu habeant beneficium. Vasq. & alij. 13. Nec obstat si in fraudem gabellarum facti sint clerici, & sine animo perseuerandi

N in



in clericatu. Duard. Neque ad hoc necesse est clericum habere ea omnia, quae requirit Concil. Trident. loquitur enim Concil. de priuilegio fori tantum. Molin. & alij 5. p. 1. tr. 2. ref. 36. 44. & 37.

10 Principes imponentes gabellas, licet iustas, super bona Ecclesiasticorum, incurrunt in censuram Bullae Coena. Suarez & alij 6. imò non licet Magistratui augere pretium carnis, vini, &c. in grauamen Clericorum. Sic enim soluerent gabellas indirectè, quod per Bullam non licet, nisi accedat consensus Cleri. Alterius & Megala. Similiter non tenentur ad gabellas positas pro primo ingressu regis in ciuitatem. Azor. & alij 3. *ibid.* ref. 48. & 46. & p. 3. tr. 1. ref. 11.

11 Pragmatica de chartâ signatâ/vulgò *papel sellado*) si extendat se etiam ad Clericos, violat Ecclesiasticam immunitatem: quia illa est vera gabella. p. 6. *tract.* 8. ref. 1.

12 Ecclesiastici ad custodiam regni, & reparationem pontium, turrium, &c. non tenentur contribuere, nisi quando non sufficiunt bona laicorum. Suarez & alij 14. tunc autem censentur non sufficere, quando cogentur se priuare iis quae necessaria sunt vt viuant iuxta

con-



conditionem sui status. Megal. p. 1. tr. 3. res. 22. & p. 5. tr. 1. res. 11. & p. 6. tr. 8. res. 4.

13 Clerici negotiatores amittunt privilegium exemptionis, & potest ab illis exigi gabella, non tamen ante trinam monitionem. Lessius & alij 8. p. 1. tra. 2. res. 47 & p. 4. tr. 1. res. 28. sed non est negotiatio quando fructus ex bonis patrimonialibus collectos aliò mittunt ut cariùs vendant. Bonac. & alij. esset autem si alienum agrum conductum per operarios colerent, & fructus inde collectos venderent. Bonac. & alij. p. 5. tract. 1. res. 27. & p. 6. tra. 7. res. 11. & tr. 8. res. 4.

14 Qui emit victualia pro filio clerico vel Capellano suæ familiæ, non tenetur pro iis gabellas solvere p. 4. tr. 4. res. 175.

*A legibus civilibus.*

15 Clerici neque diuino, neque humano iure sunt exempti à legibus civilibus, quæ cum libertate Ecclesiasticâ non pugnant; ideoque si Clerici vendant frumentum ultra pretium taxatum, peccant mortaliter, & tenentur ad restitutionem. Molin. & alij 12. quamuis id neget Caspensis. Non potest tamen iudex laicus illos punire ob transgressionem illarum legum, defectu



iurisdictionis (Salas & alij) etiam quando pœna exigenda est de plano, & sine aliâ controuersia iudiciali. Suarez. Et quamuis iudex Ecclesiasticus non condemnet Clericum in pœnam legis laicalis, non potest hanc ideo ab illo exigere iudex laicus; quia Ecclesiastici minori pœna sunt puniendi. Vasq. & alij 2.p.4.tr.1.ref.8. & 29. & p.6.tr.8.ref.4.

16 Si omnes ciues contribuunt ad sternendam lapidibus viam quæ est ante ianuam ipsorum, Ecclesiastici qui ibi habent domû, tenentur quidem contribuere; si tamen nolint, non possunt à sæculari iudice cogi, sed per iudicem Ecclesiasticum id fieri debet. Molina & alij 3.p.1.tr.2.ref.76.

17 Ecclesiastici heredes instituti, non conficientes inuentarium, non tenentur ultra vires hereditatis omnibus creditoribus in solidum. Quia talis lex non comprehendit Clericos defectu iurisdictionis. Duard. & alij 2. *ibid.* ref. 71.

18 Iudex laicus inueniens Clericos exportantes pecuniam, aut frumentum e Regno contraleges, non potest ea illis auferre; quia non habet potestatem coërcitiuam. Azor. & alij 4. Similiter nec punire potest falsa mensura triticum.



eum, vel oleum vendentes. Vasq. & alij  
4. part. 1. tract. 2. ref. 16. & 77. & part. 5.  
tract. 1. ref. 6.

19 Non potest minister sæcularis iuris-  
dictionis spoliare clericum armis pro-  
hibitis, etiam in flagranti crimine; sed  
tantum potest illam ducere ad Iudicem  
Ecclesiast. Salas & alij 8. p. 1. tr. 2. ref. 10.  
Aliud esset si auferrentur eis arma, &  
postea redderentur; id enim videretur  
fieri ne pergant ulterius violare legem.

p. 4. tract. 1. ref. 19. & p. 5. tract. 1. ref. 4.  
Potest tamen iudex laicus comprehen-  
dere clericum in flagranti delicto, vel  
cum armis prohibitis, noctu grassantē,  
mutato habitu, ut illum tradat Iudici  
Ecclesiastico. Bannez & alij 6. sed de-  
bent tres conditiones concurrere. 1. ut  
præsumatur fuga nisi tunc capiatur. 2.  
ut non potuerit à proprio Prælato im-  
petrari mandatum. 3. ut statim remit-  
tatur proprio iudici, id est, intra spa-  
tium 20. horarum. Castro P. part. 1. tr. 2.  
ref. 11. & 12. & p. 5. tr. 1. ref. 22.

20 Clericus coram laico Iudice falsum  
testimonium dicens, ab eo puniri non  
potest. Duard. & alij 4. imò nec Cleri-  
cus assassinus, seu sodomita notorius,  
nisi post sententiã criminis declarato-  
riam,



riam, à Iudice Ecclesiastico latam, per quam tradatur brachio sæculari. Bonacin. & alij 9 p. 1 tr. 2. ref. 110. & 52.

21 Episcopi, & Ecclesiastici non possunt à Principe, aut eius Consiliariis regno pelli tanquam seditiosi, & perturbantes pacem, ac Rempubl. nisi de licentiâ Summi Pontif. aut nisi tanta urgeat necessitas, ut sit euidēs periculum in morâ. Molina & alij. Imò nec ad Pontificem possunt transmitti pro animaduersione; quia hæc esset velata expulsio. Castrop. & alii. *ibid.* ref. 18. & p. 5. tr. 1. ref. 5.

22 Principes sæculares, aut eorum ministri punire non possunt Clericum læsæ Maiestatis reum; nec delinquentem in officio sibi à Principe concessio Bonacin. & alij 6 p. 1. tr. 2. ref. 19. & 20.

*Privilegium fori.*

23 Clerici in minoribus gaudēt plerumque iure fori (Suarez.) ad hoc tamen requiritur, ut beneficium Ecclesiasticum habeant, aut Clericalem habitum & tonsuram deferentes, alicui Ecclesiæ ex mādato Episcopi deseruiāt, aut in Seminario, vel Vniuersitate versentur, quasi in viâ ad maiores ordines suscipiendos p. 1. tr. 2. ref. 29. Putant tamē

mea



men quidam non requiri vtrumque simul, gestationem habitus, & tonsuræ, sed alterutrum sufficere, præsertim si in habitu Ecclesiæ inseruiant. Farinac. & alij 4. Vti & alij sufficere, si alicui Ecclesiæ deseruiant, etsi non ex mandato Episcopi, vel inseruiant alteri, quam Episcopus præceperat. Riccius & alij 6. *p. 4. tr. 1. res. 93. & 2. & p. 6. tract. 1. res. 36.* Neque ad hoc necesse est, illos diebus Dominicis cum superpelliceo interesse diuinis. Riccius & alij 4. Et vt quis dicatur habere beneficium, sufficit vt habeat titulum, & collationem illius, licet nondùm habeat possessionem. Couaruias & alij 3. *part. 4. tr. 1. res. 88. & p. 1. tr. 2. res. 30.*

24 Non est necesse ad priuilegium fori, vt Clericus non solum pallium, sed & togam ferat vsque ad talos. *p. 4. tr. 1. res. 91.* Imò sufficit si eo vtatur vestium genere, vt à videntibus Clericus iudicari possit. Ambrosin. Si autem dubitetur an habitus sit clericalis, necne; cognitio pertinet ad Iudicem Ecclesiasticum. Molina & alij 24. Quòd si aliquando dimittat habitum & tonsuram, non ideò amittit priuilegium fori. Suar. & alij 10. *ibid. res. 5. & 18. & part. 3. tract. 1.*



*ref. 63. & part. 1. tract. 2. resol. 34.*

25 Prima tonsura vnius testimonio probatur. Rebuff. Et sola possessio sufficienter probat clericatum: Mascard. & alij 4. Vnde Clericus qui obtinuit beneficium quod nō poterat obtinere, quia illegitimus, irregularis, & c. si reipsa est in possessione, gaudet priuilegio fori. Itemque qui habet coadiutoriam à Papa concessam; censetur enim beneficiatus. Barbosa. p. 3. tr. 1. ref. 48. & 62.

26 Clericus qui habet pensionem super aliquo beneficio loco tituli, gaudet tamen quam beneficiatus, priuilegio fori. Suarez & alij 6. Item Capellanus cui capella in perpetuum, vel in titulum fuerit assignata; secus si habeat capellam amouibilem; hæc enim non dicitur proprie beneficium. Nauar. & alij 4. Imò si possideat præstimonium in titulum perpetuum, cū aliquo spiritali annexo. Garsias & alij 5. p. 1. tr. 2. ref. 31. & 32.

27 Clericus coniugatus, si contraxit cum virgine, & tonsuram, & habitum clericalem gestat, & alicui Ecclesiæ deseruit, gaudet priuilegio fori, etiam in ciuilibus. Duard. & alij 10. *ibid. resol. 51. & p. 4. tract. 1. ref. 78.* Imò & si Græcus post contractum matrimonium minoribus



ribus Ordinibus initietur. *p. 5. tr. 1. ref. 26.* & vtriusque vxor gaudet eodem priuilegio : nam vxor sortitur forum viri : neque illud amittit per mortem viri, nisi alteri nubat. Sanchez & alij 4. *p. 3. tr. 1. ref. 45. & p. 4. tr. 1. ref. 41.*

28 Tertiarij S. Francisci si collegialiter viuunt, & Tertiariæ si virginitatem seu cælibem vitam expressè vouerunt, etiam si habitent in propriis domibus, gaudent priuilegio fori; Ex declaratione Congreg. Cardin. Pontius & alij 3. *p. 1. tr. 2. ref. 85.* imò & priuilegio canonis volunt quidam. Stratius *p. 6. tr. 8. ref. 30.* Eremitæ autem non, nisi qui sub obedientiâ Episcopi alicui loco sacro, vel Ordini speciatim addicti sunt. Coninc & alij 7. *p. 4. tr. 1. ref. 35.*

29 Oblati qui se alicui religioni cum omnibus suis bonis obtulerunt, & in monasterijs commorantur, habitumque gestant distinctum à sæcularibus, gaudent priuilegio fori, etiam quoad delicta, ante oblationem commissa, nisi per fraudem se offerrent, tunc enim puniri possent pœnâ pecuniariâ, sed nō corporali. Barbosa & alij 6. *ibid. ref. 31.*

30 Gaudent omnibus priuilegiis clericalibus Equites S. Ioannis (Barbosa &



alij 6.) D. Iacobi, Alcantaræ, & Calatravæ (Sanchez & alij 3.) Montefæ, S. Stephani, & S. Lazari. (Nauar. & alij 3.) Quia omnes hi Equites sunt veri Religiosi: vnde & eorum Nouitij gaudet eisdem priuilegiis. Barbof. & alij 6. Imo & vxores eorum etiam post mortem quamdiu viduæ manent, & honestè viuunt. Pagund. & alij. *ibid.* ref. 36. & 46. p. 1. tr. 2. ref. 50. & p. 3. tr. 1. ref. 61. & p. 1. tr. 1. ref. 18. & p. 6. tr. 8. ref. 6.

31 Confraternitates etiam, quæ per laicos reguntur, si in eis exercentur opera pietatis, & exercitia spiritalia, sunt loca pia, & gaudet priuilegio fori, nisi non fuerint erectæ auctoritate Episcopi. Nouar. & alij 3. p. 4. tr. 1. ref. 37.

32 Familia Episcopi vel Nuntij Apostolici licet laica, gaudet priuilegio fori, neque potest iudex laicus in illam inquirere. Bonacin & alij 66. Idem dicendum de Officialibus Episcopi, vt sunt Carcerarij, Fiscales, Commissarij, Magistri, Notarij, Lictores. &c. Barbosa & alij 20. idque non solum in delictis commissis in officio, sed & in quibusuis alijs. Idem est de familiâ Episcopi titularis tantum; sed hi tunc puniendi sunt ab Ordinario loci in quo degunt, non

verò



verò ab Episcopo titulari. Idem est de  
iis qui non sunt Episcopi, sed habent  
iura Episcopalia cum potestate iurisdic-  
tionis; quia hoc Episcopis conuenit nõ  
ratione Ordinis, sed ratione dignitatis.

*p. 1. tr. 2. ref. 98. p. 3. tr. 1. ref. 12. p. 4. tract. 1.  
ref. 30. & p. 5. tr. 1. ref. 1. & 25. & p. 6. tr. 2.  
per totum.* Item familia Vicarij Episco-  
pi. Nouar. & alij 3. imò & Clerici cuius-  
cunque, saltem quoad seruos perpe-  
tuos, etiam Mauros, & Turcas. (Me-  
noch & alij 2.) & fortè etiam quoad  
conductitios. Menoch & alij 4. *p. 3. tr. 1.  
ref. 46. & 47*

33 Filij Clericorum legitimi, viuente  
patre, gaudet priuilegio fori Barbof &  
alij 4. *ibid. ref. 7. & p. 4. tr. 1. ref. 111.* sicut  
& priuilegium Clericorum non hospi-  
tandi milites, extenditur ad eorum pa-  
tres, & fratres in eadem cum ipsis do-  
mo in communi viuentes. Riccius &  
alij *p. 4. tr. 1. ref. 32.*

34 Ordinatus ante legitimam ætatem  
aut extra tempora, vel per simoniam,  
vel ab Episcopo qui excommunicatio-  
ne, vel suspensione erat impeditus or-  
dines conferre, gaudet priuilegio fori;  
quia non obstantibus istis est verè or-  
dinatus. (Squillante.) Idemq; olim erat

de



de ordinatis à non suo Episcopo, sine litteris dimissorialibus, sed hoc nunc per Urbani VIII. constitutionem Anno 1624. est sublatum. *p. 4. tr. 1. ref. 26.*

35 Iudex laicus non potest procedere nec criminaliter, nec ciuilitè contra eum qui post admissum crimen, imò & post inchoatam litem, factus est clericus, vel nouitius, & assumpsit habitum eà intentione, vt se subduceret iurisdictioni sæculari: quia si confugiens ad Ecclesiã post delictum, animo euadendi iudiciũ sæculare, gaudet immunitate; multò magis qui se Deo cõsecrat. Bonacin. & alij. *ibid. ref. 38. & 84. & p. 1. tr. 2. ref. 27.*

36 Clericus qui sine habitu & tonsurã perpetrat grauissima flagitia, nõ potest ante trinam monitionem à iudice sæculari puniri. Filliuc. & alij 7. Idem est de Religioso professõ. Nauar. & alij 22. neque à superiori degradandus est, aut Curiaẽ sæculari tradendus inconsulto Rom. Pontifice. Farinac. & alij. *p. 1. tr. 2. ref. 24. & 130.*

37 Clericus coniugatus qui habitum & tonsuram deposuerat, si illa reassumat, gaudet priuilegio fori. Barbos. & alij 2. *p. 1. tr. 2. ref. 80.* Qui verò Clericus commisit delictum, etsi postea vxorem ducat,

cat,  
priu  
non  
spe  
lij 7  
tr. 1  
38  
tio  
no  
ciu  
leg  
fieri  
cle  
39  
sc,  
tia  
Ec  
4.  
40  
ra  
in  
de  
E  
4  
c  
q  
E  
q  
q



cat, vel si est Clericus cōiugatus fruens  
priuilegio fori, et si postea fiat bigamus,  
non potest à iudice laico puniri: quia  
spectatur tempus delicti. Sanchez & a-  
lij 7. Idemque est quoad Nouitios. *p. 4.*  
*tr. 1. ref. 6. & p. 3. tr. 1. ref. 33. & 34.*

38 Laicus relegatus si tempore relega-  
tionis fiat Clericus & frangat exilium,  
non poterit puniri à iudice laico. Ric-  
cius & alij *2. p. 4. tr. 1. ref. 22.* secus si re-  
legatus Clericus tempore relegationis  
fieret laicus, adhuc poterit à iudice Ec-  
clesiast. puniri. Genuens. *p. 1. tr. 2. ref. 119.*

39 Viduæ, pupilli, &c. personę oppres-  
sę, etiam sine iudicis sæcularis negligē-  
tiã, possunt aduersarios suos trahere ad  
Ecclesiasticum tribunal. Scaccia & alij  
*4. ibid. ref. 338. & p. 4. tr. 1. ref. 90.*

40 Clericus hæres laici non tenetur co-  
ram Iudice sæculari prosequi litem iam  
inchoatam cōtra eum cui successit; sed  
denuò est conueniendus coram Iudice  
Ecclesiastico. Bonacin *p. 1. tr. 2. ref. 25.*

41 Clericus non potest compelli ad  
comparendum coram Iudice laico, tã-  
quam creditor, aut legatarius in confe-  
ctioe inuentarij. Bonacin. & alij 3. ne-  
que ad restitutionem depositi, vel se-  
questri. Bonacin. & alij *4. ibid. ref. 21.* ne-  
que



que si spoliavit laicum suâ possessione, est ab hac iterum deiiciendus per iudicem laicum, sed per Ecclesiasticum. Squillante & alij 2. neque Clericus venditor interpellatus ab emptore, tenetur eum defendere coram iudice laico; quia hic ibi esset eius iudex. Martha & alij 4. p. 4 tr. 1. ref. 74. & 25.

42. Ius congrui seu retractus non habet locum in Clericis passivè, sed activè tantùm. Ideò possunt Clerici iure congrui agere contra laicos, non autem laici in clericos: quia statuta laicorum prodesse possunt Clericis, non autem nocere. Surdus & alij p. 3. tr. 1. ref. 43.

43. Clericus non potest reconueniri apud iudicem laicum de re quæ non habet connexionem cum petitione. v. g. si ipse exigat mutuum, & ab eo petatur commodatum: cum enim causæ hæc diversæ sint, debent diuidi, & qualibet ad suum iudicem remitti. In casibus autem quibus potest reconueniri, quamvis teneatur stare sententiæ iudicis laici, non potest tamen ab eo cogi ad solvendum. Bonacin. p. 4 tr. 1. ref. 65.

44. Si Clericus qui vendidit agrum, cõueniatur pro euictione, debet cõueniri coram iudice Ecclesiastico: si verò lis mota fuerit



fuerit contra laicum, qui rem à Clerico emit, & Clericus resistat defensioni emptoris, tunc non potest trahi ad tribunal Ecclesiasticum, quia agitur contra laicum, & Clericus tantum assistit iudicio nomine, & pro defensione emptoris. Tamburin. & alij p. 3. tr. 1. ref. 22.

45 Debitor petens admitti ad beneficium cessionis bonorum, non potest trahere Clericum creditorem suum ad forum sæculare, sed debet adire Episcopum. Duard. p. 1. tr. 2. ref. 23.

46 Si Clerici in debitis regalibus possunt conueniri in curiâ sæculari, id ex eo fit, quòd bona regalia Clericis cum hac tantum conditione concedantur, vt docet Suarez p. 4. tr. 1. ref. 66.

47 Clericus in feudalibus potest conueniri coram Iudice laico, quia non subiicitur iudicio domini feudi tamquam persona Ecclesiastica, sed tanquam Dux, Marchio, &c. Suarez & alij 6. p. 3. tr. 1. ref. 59.

48 Speculatiuè loquendo Clericus, qui patitur violentiam, potest recurrere ad Iudicem laicum, quando Iudex Ecclesiasticus non adest, aut si adest, non vult reprimere. Alioqui non licet Iudici sæculari causam Ecclesiasticam ad se



se reuocare, & vim Clerico illatam propulsare. Suarez & alij 11. Ad *ca. fili, vel nepotibus*. 17. *quast.* 7. Respondendum hoc ius fuisse sublatum, & abrogatum ab Innocentio III. Barbof. & alij. p. 1. *tr.* 2. *res.* 4. & 15. & p. 5. *tr.* 1. *res.* 13.

49 Clericus in ciuilibus potest se iudici laico subiicere vt arbitro, non tamen ab illo cogi, vt stet illius sententia. Less. & Tanner. p. 1. *tr.* 2. *res.* 107.

50 Episcopus potest delegare Iudici laico causam Ecclesiast. Iurisdictionis merè ciuilem. *ibid.* *res.* 113.

Vide *Iudex Ecclesiasticus. Statutum. Bona Ecclesiast.*

### *Eleemosyna.*

1 **E**leemosyna etiam in extremâ necessitate non debetur ex iustitiâ, sed ex caritate. & præcepto etiam tunc satisfit si des cum onere restituendi, si fortè postea ditior fiat; sic enim occurratur necessitati. Vasq. & alij 4. Neque teneris inquirere tali necessitate laborantes, satis est si notosi ues. Vasquez & alij 10. quòd si plures simul sciant aliquem esse in graui necessitate, singuli æqualiter tenentur in solidum, si alij nolint succurrere: aliàs omnes tenentur

con-